

INSTRUKCJA RUCHU I EKSPLOATACJI SIECI DYSTRYBUCYJNEJ

**Bilansowanie systemu dystrybucyjnego i zarządzanie
ograniczeniami systemowymi
(projekt)**

Instrukcja zatwierdzona uchwałą nr ... Zarządu MERA OPERATOR Sp. z o.o. z dnia

Instrukcja wchodzi w życie z dniem

SPIS TREŚCI

A.	Postanowienia ogólne	3
A.1.	Postanowienia wstępne	3
A.2.	Warunki formalno-prawne uczestnictwa w procesie bilansowania	4
A.3.	Zasady konfiguracji podmiotowej i obiektowej rynku detalicznego oraz nadawania kodów identyfikacyjnych.....	5
A.4.	Zasady współpracy OSDn z OSDp w zakresie przekazywania danych pomiarowych dla potrzeb rozliczeń na rynku bilansującym.....	7
B.	Zasady zawierania umów dystrybucji z URDo.....	8
C.	Zasady wyznaczania, przekazywania i udostępniania danych pomiarowych	8
D.	Procedury ustanawiania i zmiany podmiotów odpowiedzialnych za bilansowanie handlowe	11
E.	Postępowanie reklamacyjne	12
F.	Procedura zmiany sprzedawcy	12
G.	Zasady wyznaczania, przydzielania i weryfikacji standardowych profili zużycia.....	15
H.	Zarządzanie ograniczeniami systemowymi	16
I.	Słownik pojęć i definicji	17

A. Postanowienia ogólne

A.1. Postanowienia wstępne

- A.1.1. Procedury bilansowania systemu dystrybucyjnego i zarządzania ograniczeniami systemowymi w sieci dystrybucyjnej określone w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Dystrybucyjnej w części dotyczącej bilansowania systemu dystrybucyjnego i zarządzania ograniczeniami systemowymi (zwanej dalej „IRiESD - Bilansowanie”) obowiązują:
- a) OSDn (MERA OPERATOR Sp. z o.o.),
 - b) innych operatorów systemów dystrybucyjnych typu „OSDn” wyznaczonych na sieciach dystrybucyjnych przyłączonych do sieci OSDn,
 - c) podmioty przyłączone do sieci dystrybucyjnej OSDn,
 - d) uczestników rynku bilansującego (URB) pełniących funkcję podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe (POB) na obszarze OSDn,
 - e) sprzedawców działających na obszarze OSDn mających zawarte z OSDn generalne umowy dystrybucji (GUD),
 - f) Operatorów Handlowych (OH) i Handlowo-Technicznych (OHT) reprezentujących podmioty wymienione w punktach od a) do d) w przypadku, gdy ich działalność operatorska dotyczy sieci dystrybucyjnej OSDn.
- A.1.2. Podmiotem odpowiedzialnym za funkcjonowanie Rynku Bilansującego i prowadzenie centralnego mechanizmu bilansowania handlowego jest PSE S.A., który na mocy ustawy Prawo energetyczne oraz posiadanej koncesji realizuje zadania OSP. Zasady funkcjonowania Rynku Bilansującego określa IRiESP - Bilansowanie.
- A.1.3. OSDn w ramach swoich obowiązków, określonych przepisami prawa, umożliwia realizację umów sprzedaży energii elektrycznej - na podstawie GUD zawartej ze sprzedawcą oraz umowy o świadczenie usług dystrybucji zawartej z URD, przy uwzględnieniu możliwości technicznych systemu dystrybucyjnego oraz przy zachowaniu jego bezpieczeństwa.
- A.1.4. OSDn uczestniczy w administrowaniu rynkiem bilansującym w zakresie obsługi Jednostek Grafikowych (JG), na które składają się Miejsca Dostarczania Energii Rynku Bilansującego (MB) z obszaru zarządzanej przez niego sieci, realizując obowiązki w zakresie współpracy z OSP za pośrednictwem OSDp, zgodnie z zapisami pkt A.1.5.
- A.1.5. OSDn, którego sieć dystrybucyjna nie posiada bezpośredniego połączenia z siecią przesyłową OSP, realizuje określone w ustawie Prawo energetyczne obowiązki w zakresie współpracy z OSP dotyczące bilansowania systemu i zarządzania ograniczeniami systemowymi za pośrednictwem OSDp zgodnie z postanowieniami umowy zawartej pomiędzy OSDp a OSDn oraz zapisami IRiESD OSDp, zgodnie z zapisami pkt A.4.
- A.1.6. OSDp - za pośrednictwem, którego OSDn współpracuje z OSP w zakresie bilansowania systemu dystrybucyjnego - jest ENERGA-OPERATOR S.A. Oddział w Kaliszu.

- A.1.7. Podmiot, którego sieci, urządzenia i instalacje są przyłączone do sieci dystrybucyjnej OSDn nie objętej obszarem Rynku Bilansującego i który posiada umowę dystrybucyjną z OSDn, jest Uczestnikiem Rynku Detalicznego (URD).
- A.1.8. URD jest bilansowany handlowo na rynku bilansującym przez Uczestnika Rynku Bilansującego (URB). URB pełni dla URD na rynku energii elektrycznej funkcję podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe (POB).
- A.1.9. POB jest wskazywany przez sprzedawcę lub przedsiębiorstwo zajmujące się wytwarzaniem energii elektrycznej w umowie o świadczenie usług dystrybucji zawartej z OSDn. Rozliczeń wynikających z niezbilansowania energii elektrycznej dostarczanej i pobieranej z systemu, dla danego punktu poboru energii (PPE), dokonuje tylko jeden POB. Zmiana POB odbywa się na warunkach i zasadach określonych w niniejszej IRiESD - Bilansowanie.
- A.1.10. Podstawą dokonania zmiany, o której mowa w pkt A.1.9, jest wprowadzenie odpowiednich zmian we wszystkich wymaganych umowach funkcjonujących pomiędzy OSDp, OSDn, sprzedawcą, wytwórcą, dotychczasowym POB i POB przejmującym odpowiedzialność za bilansowanie handlowe, zgodnie z zasadami opisanymi w rozdziale D.
- A.1.11. Informacja o podmiotach pełniących funkcję sprzedawcy rezerwowego, o których mowa w ustawie Prawo energetyczne, podana jest na stronie internetowej OSDn.
- A.1.12. OSDn zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz udostępnia do publicznego wglądu w swojej siedzibie:
- a) aktualną listę sprzedawców energii elektrycznej, z którymi zawarł GUD,
 - b) informację o sprzedawcy z urzędu energii elektrycznej,
 - c) wzorce umów zawieranych z użytkownikami systemu, w szczególności wzorce umów zawieranych z odbiorcami końcowymi oraz ze sprzedawcami energii elektrycznej.
- A.1.13. OSDn zapewnia podmiotom przyłączonym do sieci dystrybucyjnej realizację umów sprzedaży energii elektrycznej zawartych przez te podmioty, jeżeli zostaną one zgłoszone do OSDn w obowiązującej formie, trybie i terminie oraz pod warunkiem spełnienia przez te podmioty wymagań określonych w IRiESD i umowach o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej.
- A.1.14. Wytwórcy, odbiorcy oraz sprzedawcy, którzy posiadają zawartą z OSDn umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, mogą zlecić wykonywanie swoich obowiązków wynikających z IRiESD - Bilansowanie innym podmiotom, o ile nie jest to sprzeczne z postanowieniami obowiązującego prawa i posiadanymi koncesjami. Podmioty te działają w imieniu i na rzecz wytwórcy, odbiorcy lub sprzedawcy.

A.2. Warunki formalno-prawne uczestnictwa w procesie bilansowania

- A.2.1. OSDn, z zachowaniem wymagań pkt A.2.3, realizuje zawarte przez URD umowy sprzedaży energii po:
- a) uzyskaniu przez URD odpowiednich koncesji - jeżeli jest taki wymóg prawny,

- b) zawarciu przez URD umowy dystrybucji z OSDn,
- c) zawarciu przez URD typu odbiorca (URDo) umowy z wybranym sprzedawcą, posiadającym zawartą GUD z OSDn,
- d) zawarciu przez URD typu wytwórca (URDw) umowy z wybranym POB, posiadającym zawartą umowę dystrybucji z OSDp.

A.2.2. Umowa dystrybucji zawarta pomiędzy URD a OSDn spełnia wymagania określone w ustawie Prawo energetyczne i powinna zawierać w szczególności następujące elementy:

- a) wskazanie POB, a w przypadku URD typu wytwórca (URDw) również zasad jego zmiany,
- b) algorytm wyznaczania rzeczywistej ilości energii w Punkcie Dostarczania Energii (PDE).

A.2.3. Podmiot zamierzający sprzedawać energię elektryczną URD na obszarze działania OSDn posiadający GUD zawartą z OSDn może pełnić funkcję sprzedawcy. Podmiot ten może pełnić również funkcję sprzedawcy rezerwowego po zawarciu odrębnej umowy lub określeniu tego faktu w GUD. GUD określa warunki realizacji umów sprzedaży energii elektrycznej dla wszystkich URD przyłączonych do sieci dystrybucyjnej OSDn, którym ten sprzedawca będzie sprzedawać energię elektryczną na podstawie umowy sprzedaży. GUD powinna spełniać wymagania określone w ustawie Prawo energetyczne oraz zawierać co najmniej następujące elementy:

- a) terminy i procedury powiadamiania o zawartych umowach sprzedaży,
- b) zasady obejmowania nią kolejnych URD i zobowiązania stron w tym zakresie,
- c) wskazanie wybranego przez sprzedawcę POB,
- d) zasady i terminy przekazywania informacji dotyczących wygaśnięcia lub rozwiązywania umów, w tym umów sprzedaży zawartych przez sprzedawcę z URD oraz zaprzestania świadczenia usług dystrybucji przez OSDn z tym URD,
- e) zasady realizacji przez OSDn umów sprzedaży zawieranych przez odbiorców ze sprzedawcą,
- f) osoby upoważnione do kontaktu z OSDn oraz ich dane adresowe,
- g) zasady wstrzymywania i wznowiania przez OSDn dostarczania energii do URD,
- h) zakres, zasady i terminy udostępniania danych dotyczących URD, które są konieczne dla ich właściwej obsługi,
- i) zobowiązanie sprzedawcy do niezwłocznego informowania OSDn o utracie wskazanego POB w wyniku zaprzestania lub zawieszenia jego działalności na RB, w rozumieniu IRiESP - Bilansowanie,
- j) zasady rozwiązania i ograniczania realizacji umowy, w tym w przypadku zaprzestania działalności przez POB tego sprzedawcy.

A.3. Zasady konfiguracji podmiotowej i obiektowej rynku detalicznego oraz nadawania kodów identyfikacyjnych

A.3.1. W ramach obowiązków związanych z administrowaniem rynkiem detalicznym OSDn realizuje następujące zadania:

- a) przyporządkowuje do POB określone MB służące do reprezentowania na rynku bilansującym ilości dostarczanej energii elektrycznej na podstawie danych konfiguracyjnych przekazanych przez OSDp oraz umów dystrybucji,
 - b) przyporządkowuje sprzedawców oraz URD typu wytwórca do poszczególnych MB przydzielonych POB jako podmiotowi prowadzącemu bilansowanie handlowe tych URD, na podstawie GUD oraz umów dystrybucji,
 - c) przyporządkowuje URD do poszczególnych MDD przydzielonych sprzedawcom realizującym umowy sprzedaży energii w sieci dystrybucyjnej na podstawie GUD,
 - d) powiadamia OSDp o planowanej zmianie POB przez sprzedawcę lub URD typu wytwórca,
 - e) rozpatruje reklamacje URB dotyczące przyporządkowanych im ilości dostaw energii w poszczególnych MB i wprowadza niezbędne korekty w wymagających tego przypadkach.
- A.3.2. OSDn może nadać kody identyfikacyjne podmiotom, których urządzenia są przyłączone do jego sieci dystrybucyjnej i nie są objęte obszarem rynku bilansującego samodzielnie bądź za pośrednictwem OSDp na zasadach określonych w umowie, o której mowa w pkt A.4.1. Dla podmiotu, którego urządzenia są przyłączone do sieci dystrybucyjnej objętej obszarem rynku bilansującego stosowany jest kod identyfikacyjny nadany przez OSP.
- A.3.3. OSDn na warunkach określonych w pkt A.3.2, nadaje kody identyfikacyjne URD przyłączonym do sieci dystrybucyjnej zarządzanej przez OSDn. Kody te zawierają czteroliterowe oznaczenie podmiotu, oznaczenie Operatora Systemu Dystrybucyjnego, literę charakteryzującą podmiot oraz numer podmiotu i mają następującą postać:
- a) URD typu wytwórca - AAAA_Kod OSD_W_XXXX, gdzie:
(oznaczenie literowe podmiotu)_(oznaczenie kodowe OSD)_W_(numer podmiotu)
 - b) URD typu odbiorca - AAAA_Kod OSD_O_XXXX, gdzie:
(oznaczenie literowe podmiotu)_(oznaczenie kodowe OSD)_O_(numer podmiotu)
- Kody identyfikacyjne nadawane przez OSDn sprzedawcom realizującym umowy sprzedaży energii w sieci OSDn są tożsame z kodami identyfikacyjnymi nadanymi przez OSP i zawarte są w GUD.
- A.3.4. Oznaczenia kodowe OSDn są zgodne z nadanym przez OSDp czteroliterowym oznaczeniem wynikającym z zawartej pomiędzy OSDp i OSDn umowy dystrybucyjnej.
- A.3.5. Nadanie kodów identyfikacyjnych oraz potwierdzenie faktu rejestracji odbywa się poprzez zawarcie umowy dystrybucji pomiędzy podmiotem i OSDn oraz zawarcie GUD.
- A.3.6. OSDn nadaje kody identyfikacyjne następującym obiektom rynku detalicznego wykorzystywanym w procesie wyznaczania danych pomiarowo-rozliczeniowych:
- a) Miejsce Dostarczania Energii Rynku Detalicznego (MDD),
 - b) Punkt Dostarczania Energii (PDE),
 - c) Fizyczny Punkt Pomiarowy (FPP),
 - d) Punkt Poboru Energii (PPE).
- A.3.7. OSDn nadaje kody identyfikacyjne obiektom rynku detalicznego, określone w pkt A.3.6, stosując własne oznaczenia lub może stosować oznaczenia kodowe zgodnie z IRiESD OSDp.

A.3.8. Punkt Poboru Energii (PPE) jest najmniejszą jednostką, dla której odbywa się zbilansowanie dostaw oraz dla której może nastąpić zmiana sprzedawcy. PPE może być zarówno punktem fizycznym, jak i logicznym. Kody PPE mają postać określoną w pkt A.3.7 bądź stanowią numer fabryczny licznika energii elektrycznej.

A.4. Zasady współpracy OSDn z OSDp w zakresie przekazywania danych pomiarowych dla potrzeb rozliczeń na rynku bilansującym

A.4.1. W celu realizacji obowiązków w zakresie współpracy z OSP, w zakresie przekazywania danych pomiarowych dla potrzeb rozliczeń na rynku bilansującym, OSDn dla obszaru swojej sieci dystrybucyjnej zawiera z OSDp umowę zgodnie z zapisami IRiESD OSDp.

A.4.2. W celu umożliwienia realizacji wymiany danych, OSDn musi posiadać na dzień rozpoczęcia realizacji umowy, o której mowa w pkt A.4.1, układy pomiarowo-rozliczeniowe służące do rozliczeń z OSDp, dostosowane do wymagań rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. nr 93, poz. 623 z późn. zm.) oraz IRiESD OSDp.

A.4.3. W celu umożliwienia OSDp przekazania danych pomiarowych do OSP, o ile umowa zawarta pomiędzy OSDp a OSDn nie stanowi inaczej, OSDn jest zobowiązany w szczególności do:

- a) pozyskiwania danych pomiarowych z układów pomiarowo-rozliczeniowych URD, zgodnie z niniejszą IRiESD,
- b) dostarczania do OSDp danych pomiarowych, o których mowa w ppkt a), stanowiących rzeczywistą ilość energii elektrycznej pobranej z sieci OSDn lub oddanej do sieci OSDn, zmierzonej przez układy pomiarowo-rozliczeniowe w miejscach dostarczenia URD, na każdą godzinę doby handlowej, w podziale na sprzedawców, zagregowane na MB,
- c) przekazywania do OSDp skorygowanych danych pomiarowych URD w celu ich przesłania do OSP w trybach korekty obowiązujących na Rynku Bilansującym zgodnie z IRiESP,
- d) niezwłocznego przekazywania OSDp informacji o wstrzymaniu lub zaprzestaniu świadczenia przez OSDn usług dystrybucji energii elektrycznej dla URD lub o zaprzestaniu sprzedaży energii elektrycznej do URD przez sprzedawcę,
- e) niezwłocznego informowania OSDp o okolicznościach mających wpływ na prawidłowość przekazywanych danych pomiarowych.

A.4.4. OSDn jest odpowiedzialny za poprawność pozyskanych danych pomiarowych z układów pomiarowo-rozliczeniowych URD. Wyznaczanie i przekazywanie do OSDp danych pomiarowych odbywa się zgodnie z zasadami opisanymi w IRiESD OSDp.

B. Zasady zawierania umów dystrybucji z URDo

- B.1. Umowa dystrybucji zawierana jest na wniosek URDo. Wzór wniosku jest przygotowany i opublikowany przez OSDn na stronie internetowej.
- B.2. Podmioty występujące o zawarcie umowy dystrybucji na dzień podpisania umowy muszą spełniać postanowienia zawarte w pkt II.3.6 IRiESD - Korzystanie.
- B.3. Umowa dystrybucji wchodzi w życie w dniu rozpoczęcia sprzedaży energii przez sprzedawcę, z którym URDo ma podpisaną umowę sprzedaży energii elektrycznej lub w dniu rozpoczęcia sprzedaży rezerwowej, w przypadku gdy umowa sprzedaży energii zawarta przez URDo ze sprzedawcą nie będzie mogła być realizowana.
- B.4. Zasady zgłaszania umów sprzedaży energii elektrycznej określa GUD oraz niniejsza IRiESD.
- B.5. Umowa sprzedaży energii elektrycznej powinna określać strony umowy i zawierać także informacje o:
 - 1) prawach tego odbiorcy, w tym sposobie wnoszenia skarg i rozstrzygnięcia sporów,
 - 2) możliwości uzyskania pomocy w przypadku wystąpienia awarii urządzeń, instalacji lub sieci elektroenergetycznej,
 - 3) miejscu i sposobie zapoznania się - z mającymi zastosowanie - obowiązującymi taryfami, w tym opłatami za utrzymanie systemu elektroenergetycznego.

C. Zasady wyznaczania, przekazywania i udostępniania danych pomiarowych

- C.1. OSDn pełni funkcję Operatora Pomiarów i administruje danymi pomiarowymi w obszarze swojej sieci dystrybucyjnej. OSDn może zlecić realizację niektórych funkcji Operatora Pomiarów innemu podmiotowi.
- C.2. Administrowanie przez OSDn danymi pomiarowymi w obszarze sieci dystrybucyjnej polega na wyznaczeniu ilości dostaw energii dla potrzeb rozliczeń na Rynku Bilansującym, Rynku Detalicznym oraz usług dystrybucyjnych i obejmuje następujące zadania:
 - a) eksploatacja i rozwój Lokalnego Systemu Pomiarowo-Rozliczeniowego (LSPR) służącego pozyskiwaniu, przetwarzaniu oraz zarządzaniu danymi pomiarowymi,
 - b) akwizycja danych pomiarowych z układów pomiarowo-rozliczeniowych energii elektrycznej zainstalowanych na obszarze działania OSDn,
 - c) wyznaczanie ilości dostaw energii elektrycznej w poszczególnych fizycznych punktach poboru energii z sieci dystrybucyjnej,
 - d) agregacja ilości dostarczanej energii elektrycznej w poszczególnych wirtualnych punktach poboru energii z sieci dystrybucyjnej,
 - e) udostępnianie POB, sprzedawcom oraz URD danych pomiarowych i pomiarowo-rozliczeniowych,
 - f) udostępnianie OSP za pośrednictwem OSDp danych pomiarowych i pomiarowo-rozliczeniowych,

- g) rozpatrywanie reklamacji, zgłaszanych przez podmioty wymienione w ppkt e), dotyczących przyporządkowanych im ilości dostarczanej energii elektrycznej i wprowadzanie niezbędnych korekt w wymagających tego przypadkach.

Przekazywanie danych pomiarowych i pomiarowo-rozliczeniowych do OSP, o którym mowa w ppkt f) odbywa się na zasadach określonych w umowie zawartej z OSDp oraz IRiESD OSDp.

C.3. OSDn pozyskuje dane pomiarowe i wyznacza rzeczywiste ilości dostaw energii elektrycznej poprzez Lokalny System Pomiarowo-Rozliczeniowy (LSPR). OSDn pozyskuje te dane w postaci:

- a) godzinowego pobrania/oddania energii przez URD wyznaczonego na podstawie profilu energii pochodzącego z liczników - dane godzinowe,
- b) okresowych stanów (wskazań) liczydeł liczników energii.

Ilości energii, które ze względu na dokładność nie zostały zarejestrowane w okresie rozliczeniowym powinny zostać przeniesione do następnego okresu.

Dane pomiarowe, o których mowa:

- 1) w powyższym ppkt a), OSDn pozyskuje w zależności od technicznych możliwości ich pozyskania, jednak nie rzadziej niż 1 raz w okresie rozliczeniowym,
- 2) w powyższym ppkt b), OSDn pozyskuje w cyklach zgodnych z okresem rozliczeniowym usług dystrybucji energii elektrycznej będących przedmiotem umów dystrybucyjnych zawartych pomiędzy OSDn a URD.

C.4. OSDn wyznacza rzeczywiste godzinowe ilości energii, o których mowa w pkt C.2.c), pkt C.2.e) i pkt C.2.f), w podziale na rzeczywistą ilość energii pobraną z sieci i oddaną do sieci dystrybucyjnej.

C.5. OSDn wyznacza rzeczywiste ilości energii wynikające z fizycznych dostaw energii elektrycznej w sieci dystrybucyjnej na podstawie:

- a) uzyskanych danych pomiarowych z fizycznych punktów pomiarowych lub
- b) danych szacunkowych, wyznaczonych na podstawie danych historycznych oraz w oparciu o zasady określone w IRiESD - Bilansowanie, w przypadku awarii układu pomiarowego lub systemu transmisji danych, lub
- c) danych szacunkowych w przypadku braku układu transmisji danych,
- d) standardowych profili zużycia (o których mowa w rozdziale G), ilości energii rzeczywistej wyznaczonych w sposób określony w ppkt a) i b) oraz algorytmów agregacji dla tych punktów poboru z sieci dystrybucyjnej, którym został przyporządkowany standardowy profil zużycia.

C.6. Do określenia ilości energii elektrycznej wprowadzanej do lub pobranej z sieci wykorzystuje się w pierwszej kolejności podstawowe układy pomiarowo-rozliczeniowe. W przypadku ich awarii lub wadliwego działania w następnej kolejności wykorzystywane są rezerwowe układy pomiarowo-rozliczeniowe.

C.7. W przypadku awarii lub wadliwego działania układów pomiarowo-rozliczeniowych, o których mowa w pkt C.6, ilość energii elektrycznej wprowadzanej do lub pobieranej z sieci określa się w każdej godzinie doby na podstawie:

- a) współczynników korekcji właściwych dla stwierdzonej nieprawidłowości lub awarii (o ile jest możliwe ich określenie) lub
 - b) ilości energii elektrycznej w odpowiedniej godzinie i dniu tygodnia poprzedzającego awarię.
- C.8. W przypadku braku danych pomiarowych, spowodowanego brakiem lub awarią układu transmisji danych pomiarowych lub zakłóceniem w procesie zdalnego pozyskiwania danych z układów pomiarowo-rozliczeniowych, OSDn w procesie udostępniania danych pomiarowych może wykorzystać dane wyznaczone zgodnie z IRiESD albo zgłoszone przez Sprzedawcę, POB lub URD.
- C.9. Dane pomiarowe i pomiarowo-rozliczeniowe udostępniane są przez OSDn dla podmiotów posiadających zawarte umowy dystrybucji poprzez systemy wymiany informacji OSDn, na zasadach i w terminach określonych w tych umowach oraz niniejszej IRiESD.
- C.10. Na potrzeby rozliczeń Rynku Bilansującego, OSDn wyznacza i udostępnia godzinowe dane pomiarowe i pomiarowo-rozliczeniowe dla:
- a) OSP na zasadach określonych w IRiESD OSDp lub w umowie zawartej z OSDp,
 - b) POB jako zagregowane MB rynku bilansującego i MDD bilansowanych sprzedawców i URDw,
 - c) sprzedawców jako zagregowane MDD,
- zachowując zgodność przekazywanych danych.
- C.11. Na potrzeby rozliczeń Rynku Detalicznego, OSDn udostępnia następujące dane pomiarowe:
- 1) Sprzedawcom:
 - a) o zużyciu odbiorców w okresie rozliczeniowym umożliwiające wyznaczenie rzeczywistego zużycia energii elektrycznej poszczególnych URD - przekazywane do piątego dnia roboczego po zakończeniu okresu rozliczeniowego opłat dystrybucyjnych,
 - b) godzinowe URD po ich pozyskaniu przez OSDn;sposób przekazywania danych określa GUD zawarta pomiędzy Sprzedawcą i OSDn,
 - 2) URD:
 - a) o zużyciu w PPE za okres rozliczeniowy lub umożliwiające wyznaczenie rzeczywistego zużycia energii elektrycznej, przekazywane wraz z fakturą za usługi dystrybucyjne,
 - b) godzinowe URD - na zlecenie URD, na zasadach i warunkach określonych w umowie dystrybucyjnej lub odrębnej umowie zawartej pomiędzy OSDn i URD zachowując zgodność przekazywanych danych ww. podmiotom;dane pomiarowe są udostępniane z dokładnością do 1 kWh.
- C.12. OSDn udostępnia Sprzedawcy, z którym URD ma podpisaną umowę, dane pomiarowe, o których mowa powyżej oraz wstępne dane pomiarowe (tylko w przypadku ich pozyskiwania przez OSDn). Udostępnianie wstępnych danych pomiarowych odbywa się na zasadach określonych w GUD. Wstępne dane pomiarowe nie są podstawą do rozliczeń.
- C.13. Dane pomiarowe wyznaczone na potrzeby rozliczeń:
- 1) Rynku Bilansującego, korygowane są w przypadku:
 - a) pozyskania danych rzeczywistych w miejsce szacowanych,
 - b) korekty danych składowych,

- c) rozpatrzenia reklamacji w zakresie poprawności danych i zgłaszane są do OSP na zasadach określonych w umowie zawartej z OSDp lub IRiESD OSDp,
 - 2) URD, korygowane są w przypadku:
 - a) pozyskania danych rzeczywistych w miejsce szacowanych,
 - b) korekty danych składowych,
 - c) rozpatrzenia reklamacji w zakresie poprawności danych;w przypadku korekty danych pomiarowych, OSDn przekazuje sprzedawcy skorygowane dane.
- C.14. URD, Sprzedawcy oraz POB mają prawo wystąpić do OSDn z wnioskiem o dokonanie korekty danych pomiarowych w terminach i na zasadach ogólnych określonych w IRiESD - Korzystanie w części dotyczącej standardów jakościowych obsługi odbiorców.

D. Procedury ustanawiania i zmiany podmiotów odpowiedzialnych za bilansowanie handlowe

- D.1. Procedura ustanawiania i zmiany podmiotu odpowiedzialnego za bilansowanie handlowe (POB) przebiega zgodnie z zapisami IRiESD OSDp, IRiESP - Bilansowanie oraz umowy, o której mowa w pkt A.4.1. POB jest ustanawiany przez:
- a) Sprzedawcę, który zamierza sprzedawać energię elektryczną URD typu odbiorca (URDo), przyłączonemu do sieci dystrybucyjnej OSDn,
 - b) URD typu wytwórca (URDw), przyłączonego do sieci dystrybucyjnej OSDn.
- D.2. POB przejmujący odpowiedzialność za bilansowanie handlowe sprzedawcy lub wytwórcy powinien posiadać zawartą umowę o świadczenie usług dystrybucji z OSDp.
- D.3. Udział OSDn w procedurze zmiany POB związany jest z następującymi czynnościami:
- 1) sprzedawca URDo informuje OSDp oraz OSDn o planowanej zmianie POB, wypełniając formularz powiadomienia zawarty w GUD, jaka wiąże sprzedawcę z OSDp oraz sprzedawcę z OSDn,
 - 2) URDw informuje OSDn o planowanej zmianie POB,
 - 3) OSDn powiadamia OSDp o planowanej zmianie POB przez sprzedawcę URDo lub URDw, zgodnie z umową, o której mowa w pkt A.4.1,
 - 4) po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ppkt 3) i jego pozytywnej weryfikacji OSDp przeprowadza procedurę zmiany POB zgodnie z IRiESD OSDp,
 - 5) po zakończeniu procedury zmiany POB, OSDp informuje dotychczasowego POB, nowego POB oraz sprzedawcę i OSDn o dacie, w której następuje zmiana POB.
- D.4. W przypadku, gdy POB wskazany przez sprzedawcę lub wytwórcę jako odpowiedzialny za bilansowanie handlowe zaprzestanie działalności na RB, wówczas odpowiedzialność za bilansowanie handlowe przechodzi ze skutkiem od dnia zaprzestania tej działalności przez dotychczasowego POB na nowego POB wskazanego przez sprzedawcę rezerwowego dla odbiorcy lub przez OSDn w przypadku utraty POB przez wytwórcę. Jednocześnie sprzedaż energii elektrycznej do tych odbiorców przejmuje

sprzedawca rezerwowo. Postanowienia tego punktu stosuje się z zastrzeżeniem postanowień punktu D.5, w którym jest mowa o planowanym zaprzestaniu funkcjonowania na Rynku Bilansującym POB.

- D.5. OSDp niezwłocznie po uzyskaniu od OSP informacji o planowanym zaprzestaniu działalności na rynku bilansującym przez POB powiadamia OSDn, sprzedawcę lub URDw, którzy wskazali tego POB jako odpowiedzialnego za ich bilansowanie handlowe, o braku możliwości bilansowania handlowego przez wskazanego POB. W takim przypadku sprzedawca lub URDw jest zobowiązany do zmiany POB. Zmiana ta musi nastąpić przed terminem planowanego zaprzestania działalności na RB przez dotychczasowego POB, z zachowaniem postanowień niniejszego rozdziału D.
- D.6. POB odpowiedzialny za bilansowanie handlowe sprzedawcy lub wytwórcy zobowiązany jest do natychmiastowego skutecznego poinformowania OSDn, OSDp i sprzedawcy lub wytwórcy, który go wskazał, o zaprzestaniu działalności na RB.

E. Postępowanie reklamacyjne

- E.1. Składanie i rozpatrywanie reklamacji odbywa się na zasadach opisanych w IRiESD - Korzystanie w części dotyczącej standardów jakościowych obsługi odbiorców.

F. Procedura zmiany sprzedawcy

- F.1. Procedura zmiany sprzedawcy energii elektrycznej - zawarta w niniejszym rozdziale - dotyczy URD przyłączonych do sieci dystrybucyjnej OSDn, nie objętych obszarem Rynku Bilansującego.
- F.2. Proces zmiany sprzedawcy, o którym mowa w pkt F.6, rozpoczyna się od dnia otrzymania przez OSDn od sprzedawcy powiadomienia, o którym mowa w pkt F.6.3). W dniu złożenia tego powiadomienia nowy sprzedawca energii elektrycznej powinien mieć zawartą GUD z OSDn.
- F.3. Układy pomiarowo-rozliczeniowe podmiotów chcących skorzystać z prawa wyboru sprzedawcy muszą spełniać postanowienia IRiESD na dzień zmiany sprzedawcy.
- F.4. Zmiana sprzedawcy, tj. przyjęcie przez OSDn do realizacji nowej umowy sprzedaży, dokonywana jest zgodnie z procedurą opisaną w pkt F.6.
- F.5. Warunkiem koniecznym umożliwiającym zmianę sprzedawcy przez URD jest spełnienie wymagań określonych w pkt F.1 do pkt F.4 oraz zawarcie umowy o świadczenie usług dystrybucji pomiędzy OSDn a URD - w przypadku zawarcia przez URD umowy sprzedaży.
- F.6. Zmiana sprzedawcy energii elektrycznej przez URD, o której mowa w art. 4j ust. 2 ustawy Prawo energetyczne, odbywa się na warunkach i w trybie określonym poniżej:
- 1) URD dokonuje wyboru sprzedawcy i zawiera z nim umowę sprzedaży energii elektrycznej, umowa sprzedaży zawierana jest przed rozwiązaniem umowy sprzedaży zawartej przez tego URD z dotychczasowym sprzedawcą,
 - 2) URD lub upoważniony przez niego nowy sprzedawca wypowiada umowę kompleksową lub umowę sprzedaży dotychczasowemu sprzedawcy,

- 3) URD lub upoważniony przez niego nowy sprzedawca powiadamia OSDn, do sieci którego przyłączone są urządzenia, instalacje lub sieci URD, o zawarciu umowy sprzedaży przez URD z nowym sprzedawcą; w powiadomieniu sprzedawca może określić dzień rozpoczęcia sprzedaży energii elektrycznej URD, w przypadku gdy dzień ten przypada później niż 21 dni od daty powiadomienia,
- 4) powiadomienia, o którym mowa w ppkt 3) dokonuje się na formularzu zgodnym z załącznikiem nr 1 do niniejszej IRiESD - Bilansowanie bądź zgodnie z GUD zawartą z tym sprzedawcą; sprzedawca zobowiązany jest uzyskać pełnomocnictwo URD na dokonanie powiadomienia OSDn w imieniu URD oraz złożyć do OSDn jego kopię bądź oświadczenie o fakcie posiadania tego pełnomocnictwa,
- 5) jeżeli powiadomienie, o którym mowa w ppkt 3) zawiera braki formalne OSDn informuje o tym podmiot, który przedłożył powiadomienie niezwłocznie, jednak w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych od dnia otrzymania tego powiadomienia, wskazując wszystkie braki i informując o konieczności ich uzupełnienia,
- 6) jeżeli braki formalne, o których mowa w ppkt 5) nie zostaną uzupełnione w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych, OSDn dokonuje negatywnej weryfikacji powiadomienia i przerywa proces zmiany sprzedawcy informując o tym podmiot, który przedłożył powiadomienie, dotychczasowego sprzedawcę oraz URD; ponowne rozpatrzenie powiadomienia - w przypadku weryfikacji negatywnej - wymaga ponownego zgłoszenia umowy zgodnie z pkt F.6,
- 7) jeżeli powiadomienie, o którym mowa w ppkt 3) nie zawiera braków formalnych OSDn w terminie nie dłuższym niż 5 dni roboczych, od dnia otrzymania tego powiadomienia informuje o pozytywnej weryfikacji powiadomienia i przyjęciu zgłoszenia przedkładającego powiadomienie,
- 8) w przypadku, gdy rozwiązaniu ulega umowa kompleksowa, po otrzymaniu powiadomienia, o którym mowa w ppkt 3), OSDn niezwłocznie po pozytywnej weryfikacji powiadomienia przesyła URD umowę o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej; umowa o świadczenie usług dystrybucji powinna być zawarta przed rozpoczęciem sprzedaży energii elektrycznej przez nowego sprzedawcę,
- 9) niedostarczenie podpisanej umowy przez URD w terminie najpóźniej na 3 dni robocze przed rozpoczęcie sprzedaży energii elektrycznej przez nowego sprzedawcę przerywa proces zmiany sprzedawcy,
- 10) zmiana sprzedawcy nie może powodować pogorszenia warunków świadczenia usługi dystrybucji,
- 11) w przypadku wypowiedzenia przez URD umowy kompleksowej, nowa umowa sprzedaży i umowa o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej oraz w przypadku wypowiedzenia umowy sprzedaży, rozpoczęcie sprzedaży energii elektrycznej następuje z dniem rozwiązania dotychczasowej umowy,

- 12) zmiana sprzedawcy i rozpoczęcie sprzedaży energii elektrycznej przez nowego sprzedawcę następuje w terminie nie dłuższym niż 21 dni od dnia dokonania powiadomienia, o którym mowa w ppkt 3), pod warunkiem jego pozytywnej weryfikacji przez OSDn, chyba że w powiadomieniu określony został termin późniejszy rozpoczęcia sprzedaży energii elektrycznej przez nowego sprzedawcę,
 - 13) OSDn dokonuje odczytu wskazań układu pomiarowego nie później niż w ciągu +/- 5 dni roboczych od ostatniego dnia zakończenia sprzedaży energii elektrycznej przez dotychczasowego sprzedawcę,
 - 14) OSDn przekazuje dane pomiarowe pochodzące z odczytu dotychczasowemu i nowemu sprzedawcy nie później niż w terminie 10 dni roboczych od dnia zmiany sprzedawcy,
 - 15) na podstawie uzyskanych danych pomiarowych dotychczasowy sprzedawca dokonuje rozliczenia z URD w terminie nie dłuższym niż 42 dni od dnia zmiany sprzedawcy,
 - 16) odbiorca końcowy nie ponosi żadnych opłat związanych z przeprowadzeniem procesu zmiany sprzedawcy,
 - 17) OSDn nie później niż na 3 dni robocze przed terminem zmiany sprzedawcy przekazuje do URD informację o przyjęciu do realizacji nowej umowy sprzedaży energii elektrycznej wraz z oznaczeniem nowego sprzedawcy, a do dotychczasowego sprzedawcy listę odbiorców końcowych wraz z datą ich odejścia do nowego sprzedawcy.
- F.7. Udzielanie informacji na temat zmiany sprzedawcy odbywa się bezpłatnie na zasadach ogólnych opisanych w IRiESD - Korzystanie w części dotyczącej standardów jakościowych obsługi odbiorców.
- F.8. Informacje ogólne udostępnione są przez OSDn:
- a) na stronach internetowych OSDn,
 - b) w niniejszej IRiESD opublikowanej na stronach internetowych OSDn.
- F.9. W celu uzyskania szczegółowych informacji odbiorca może złożyć zapytanie następującymi drogami:
- a) osobiście w siedzibie OSDn,
 - b) listownie na adres OSDn,
 - c) pocztą elektroniczną,
 - d) faksem,
 - e) telefonicznie.
- OSDn udziela odbiorcy odpowiedzi dotyczących informacji szczegółowych taką drogą, jaką zostało złożone zapytanie, chyba że odbiorca wskaże inną drogę udzielenia odpowiedzi.
- F.10. OSDn informuje odbiorców o warunkach zmiany sprzedawcy, a w szczególności o:
- a) uwarunkowaniach formalno-prawnych,
 - b) ogólnych zasadach funkcjonowania rynku bilansującego,
 - c) procedurach zmiany sprzedawcy,
 - d) wymaganych umowach,
 - e) prawach i obowiązkach podmiotów korzystających z prawa wyboru sprzedawcy,

- f) procedurach powiadamiania o zawartych umowach sprzedaży energii elektrycznej oraz weryfikacji powiadomień,
 - g) zasadach ustanawiania i zmiany POB,
 - h) warunkach świadczenia usług dystrybucyjnych.
- F.11. Lista sprzedawców mających zawarte GUD z OSDn jest publikowana na stronie internetowej OSDn.
- F.12. Strony umowy sprzedaży energii elektrycznej są zobowiązane do informowania OSDn o zmianach dokonanych w tych umowach w zakresie danych określonych w załączniku, o którym mowa w pkt F.6.4).
- F.13. Rozdzielenie umowy kompleksowej na umowę sprzedaży oraz umowę dystrybucyjną bez dokonywania zmiany sprzedawcy wymaga zgłoszenia umowy sprzedaży na zasadach i w trybie określonym w rozdziale F. Rozdzielenie umowy kompleksowej nie wymaga dostosowania układów pomiarowo-rozliczeniowych do wymagań określonych w niniejszej IRiESD i rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz. U. nr 93, poz. 623 z późn. zm.).

G. Zasady wyznaczania, przydzielania i weryfikacji standardowych profili zużycia

- G.1. OSDn określa standardowe profile zużycia (profile) na podstawie pomierzonych zmienności obciążeń dobowych odbiorców przyłączonych bezpośrednio do sieci dystrybucyjnej o napięciu znamionowym nie wyższym niż 1 kV oraz mocy umownej nie większej niż 40 kW lub prądzie znamionowym zabezpieczenia przedlicznikowego w torze prądowym nie większym niż 63 A.
- G.2. Dla odbiorców, którzy chcą skorzystać z prawa wyboru sprzedawcy, o których mowa w pkt G.1, OSDn na podstawie:
- a) parametrów technicznych przyłącza,
 - b) grupy taryfowej określonej w umowie dystrybucji,
 - c) historycznego lub przewidywanego rocznego zużycia energii elektrycznej,
- przydziela odpowiedni profil i planowaną ilość poboru energii na rok kalendarzowy.
- G.3. Przydzielony dla odbiorcy profil oraz planowana ilość poboru energii elektrycznej w razie wystąpienia takiej konieczności mogą zostać określone w generalnej umowie dystrybucji zawartej przez sprzedawcę tego odbiorcy profilowego z OSDn.
- G.4. W przypadku zmiany parametrów dla danego punktu poboru energii (PPE), o których mowa w pkt G.2 odbiorca jest zobowiązany do powiadomienia OSDn. W takim przypadku OSDn dokonuje weryfikacji przydzielonego profilu dla danego PPE.
- G.5. Dla URD przyłączonych do sieci dystrybucyjnej OSDn stosuje się standardowe profile zużycia dla grup taryfowych określonych w aktualnej Taryfie OSDn zatwierdzonej przez Prezesa URE. Profile te publikowane są przez OSDn na stronie internetowej OSDn w momencie wystąpienia konieczności prowadzenia rozliczeń na podstawie standardowych profili zużycia na rzecz odbiorców, którzy skorzystali z prawa wyboru sprzedawcy.

H. Zarządzanie ograniczeniami systemowymi

- H.1. OSDn identyfikuje ograniczenia systemowe ze względu na spełnienie wymagań niezawodności dostaw energii elektrycznej.
- H.2. Ograniczenia systemowe są podzielone na:
- ograniczenia elektrowniane,
 - ograniczenia sieciowe.
- H.3. Ograniczenia elektrowniane obejmują restrykcje w pracy elektrowni spowodowane przez:
- parametry techniczne poszczególnych jednostek wytwórczych,
 - przyczyny technologiczne w elektrowni,
 - działanie siły wyższej,
 - realizację polityki energetycznej państwa.
- H.4. OSDn identyfikuje ograniczenia sieciowe jako:
- maksymalne dopuszczalne moce wytwarzane i/lub maksymalną liczbę jednostek wytwórczych pracujących w danym węźle lub grupie węzłów,
 - minimalne niezbędne moce wytwarzane i/lub minimalną liczbę jednostek wytwórczych pracujących w danym węźle lub grupie węzłów,
 - planowane ograniczenia dystrybucyjne na wskazanych przekrojach sieciowych.
- H.5. Identyfikacja ograniczeń systemowych jest wykonywana przez OSDn na podstawie analiz sieciowych uwzględniających:
- plan wyłączeń elementów sieci dystrybucyjnej,
 - plan remontów jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej,
 - wymagania dotyczące jakości i niezawodności pracy sieci dystrybucyjnej.
- H.6. OSDn przy planowaniu pracy sieci uwzględnia ograniczenia występujące w pracy sieci dystrybucyjnej sąsiednich OSDn oraz zgłoszone przez wytwórców ograniczenia dotyczące jednostek wytwórczych przyłączonych do jego sieci, mając na celu minimalizację skutków tych ograniczeń.
- H.7. W przypadku wystąpienia ograniczeń systemowych OSDn prowadzi ruch sieci dystrybucyjnej mając na uwadze zapewnienie bezpieczeństwa pracy KSE, dotrzymanie wymaganych parametrów technicznych energii elektrycznej oraz minimalizację skutków ograniczeń w dostawie energii elektrycznej w szczególności przez:
- zmianę układu pracy sieci dystrybucyjnej,
 - wprowadzanie zmian do zatwierdzonego planu wyłączeń elementów sieci dystrybucyjnej,
 - dysponowanie mocą jednostek wytwórczych przyłączonych do sieci dystrybucyjnej OSDn.
- H.8. W przypadku wystąpienia ograniczeń systemowych OSDn podejmuje działania mające na celu ich likwidację lub zmniejszenie skutków ograniczeń występujących w sieci dystrybucyjnej samodzielnie oraz we współpracy z OSP oraz z OSDp.

H.9. W przypadku przekroczenia zidentyfikowanych ograniczeń systemowych spowodowanych awariami w KSE, OSDn podejmuje działania szczegółowo uregulowane w części IRiESD - Korzystanie rozdział IX „Bezpieczeństwo funkcjonowania systemu elektroenergetycznego”.

I. Słownik pojęć i definicji

Oznaczenia skrótów oraz pojęcia i definicje na potrzeby niniejszej IRiESD - Bilansowanie zawarte są w rozdziale XIII w części IRiESD - Korzystanie.

**Załącznik nr 1
do Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci
Dystrybucyjnej (IRiESD - Bilansowanie)**

**Zakres wymaganych danych podczas powiadamiania OSD przez sprzedawcę w imieniu własnym i odbiorcy końcowego o zawartej umowie sprzedaży energii elektrycznej
(wzór formularza)**

Pozycja nr	Zawartość
1.	Data powiadomienia
2.	Miejscowość
3.	Dane sprzedawcy
3.1.	Nazwa
3.2.	Kod nadany przez OSP lub OSDn (w przypadku kiedy OSDn nadał taki kod albo stosuje kod nadany przez OSP)
4.	Dane URD (odbiorcy końcowego)
4.1.	Nazwa
4.2.	Kod pocztowy
4.3.	Miejscowość
4.4.	Ulica
4.5.	Nr budynku
4.6.	Nr lokalu
4.7.	NIP/PESEL/nr paszportu (przy czym nr paszportu dotyczy obcokrajowców)
5.	Dane punktu poboru
5.1.	Kod identyfikacyjny PPE albo w przypadku braku nr fabryczny licznika
5.2.	Kod pocztowy
5.3.	Miejscowość
5.4.	Ulica
5.5.	Nr budynku
5.6.	Nr lokalu tego punktu poboru
6.	Okres obowiązywania umowy sprzedaży
7.	Planowana średnioroczna ilość energii elektrycznej objęta umową sprzedaży w podziale na poszczególne punkty PPE lub w przypadku umów zawartych na okres dłuższy niż rok planowana ilość energii elektrycznej objęta umową w MWh, z dokładnością do 0,001 MWh - w przypadku nie podania tej wartości zostanie ona określona przez OSDn i traktowana według takich samych zasad, jak podana przez URD i/lub Sprzedawcę. W takim przypadku OSDn nie ponosi żadnej odpowiedzialności za skutki określenia tej wartości.

8.	Kod MB, do którego ma być przypisany URD*
9.	Oświadczenie URD, że wnioskuje o zawarcie/aktualizację umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej z OSDn (jeżeli procedura zmiany umowy jest prowadzona jednocześnie z procedurą zmiany sprzedawcy, w pozostałych przypadkach pole pozostaje niewypełnione).
10.	Imię, nazwisko oraz podpis(-y) osób zgłaszających (tylko w wersji papierowej; wersja elektroniczna powinna umożliwiać jednoznaczną, bezpośrednią weryfikację zgłaszającego przy składaniu formularza)

*dany OSDn wskaże czy wypełnienie pozycji jest obowiązkowe (jeżeli wypełnienie nie jest obowiązkowe pole pozostaje niewypełnione)

UWAGA!

Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się dystrybucją energii elektrycznej może nie wymagać podawania wszystkich danych zawartych w powyższym formularzu powiadomienia, przy zachowaniu numeracji punktów formularza.